RUSKI INWALID

N°. 144.

SOBOTA 23. Czerwca 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości kraiowe: s Peterzburga. Królewstwo Polskie: Postanowienie o korpusie górniczym. — Wiadomości zagraniczne: Włochy. Angliia. — Rozmaite wiadomości. — Kurs Peterzburgski pieniędzy.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S Peterzburga, 23. Czerwca.

Pierwsze wyyście uczniów z Liceum J. C. M. znayduiącego się w Carskiem-Siele nastąpiło 9. b. m. po odbytych publicznych popisach, które trwały ciągle przez dni piętnaście we wszystkich częściach składaiących kurs nauk. Nayiaśnieyszy założyciel tego naukowego zaprowadzenia zasczycił bytnością swoią dzień ten uroczysty. — O południu J. C. M. w towarzystwie Xięcia *Gallicyna*, Ministra oświecenia publicznego, przybył do wielkiey sali Liceum, gdzie się znaydowali wszyscy Uczniowie, Professorowie i Rektor. Skoro J. C. M. usiadł na mieyscu swoiem, Dyrektor Liceum wyłożył w krótkich słowach przedmiot ninieyszego zgromadzenia; po czem Sekretarz posiedzeń czytał zdanie sprawy o zatrudnieniach uczniów, i prawidłach których się trzymano ogólnie w ciągu sześciuletniego ich wychowania. Po zakończonem czytaniu Xiąże wymieniał każdego z osobna uczniów należących do ninieyszego wyyścia, przedstawiał ich *Nayiaśnieyszemu Panu*, mianuiąc stopień znaczenia, na który przez postępy swoie w naukach, i sprawowanie się zasłużyli.

Nayiaśnieyszy Cesarz Jmść, otoczony młodzieńcami, którym dobroć Jego dała wychowanie i byt pomyślny na swiecie; raczył sam przemówić słów kilka oycowskich, tyczących się przyszłego ich przeznaczenia i prawideł cnot i moralności, do których się stosuiąc maią dopełnić świętey powinności względem swoiey oyczyzny.

Pamięć słow *Maylepszego z Monarchów* nigdy się niezatrze w sercach młodzieńców, na których tak głęboko wyryte są dobrodzieystwa *Jego*. Nakoniec Xiąże *Gallicyn* przedstawiał *Nayiaśnieyszemu Panu* wszystkich Professorów Liceum, którym J. C. M. raczył oświadczyć swoie Monarsze zadowolnienie za gorliwość okazaną w ciągu wychowania powierzoney im młodzieży. Odwiedziwszy po tem Cesarz Jmść, całe zabudowanie, iako to klassy, pokoie sypialne, gabinet fizyczny i t. d. wyiechał z Liceum.

Lista uczniów wyszłych z Liceum po odbytych tegorocznych popisach, z wymienieniem stopni i rang oraz nagrod, które im Naymiło*ściwiey przyznane zostały.*

Oddział 1.

Przeznaczeni do służby cywilney w stopniu radców tytularnych.

Xiąże A. Gorczaków, z medalem złotym N° 2; Dymitr Masłów, z medalem śrebrnym N° 1; Wilhelm Küchelbecker, z medalem śrebrnym

N° 3; Sergiusz Łomonosow, z medalem srebrnym N° 4; Mikołay Korsakow i Modest Korf, miasto medalu otrzymali wspomnienie honorowe i zaświadczenie; Teodor Stewen, Sergiusz Kamowski i Baron Paweł Graevenitz.

Do służby woyskowey do gwardyi.

Włodzimierz Wielechowski, z medalem złotym N° 1; Symeon Jesakow, z medalem srebrnym N° 2; Jan Puszyszyn i Piotr Sawrasow miasto medalu zaświadczenie i wspomnienie honorowe; Alexander Karniłow, Alexander Bakunin i Jan Malinowski.

Oddział 2.

Do służby cywilney w stopniu sekretarza kollegskiego.

Teodor Matuszkin, Alexy Illiczewski, Michał Jakowlew, Paweł Judin, Alexander Puszkin, Baron Antoni Delwig, Konstanty Kosteński, Arkadyusz Martinow.

Do służby woyskowey do pułków liniowych.

Konstanty Danzas, Mikołay Rźewski, Paweł Miasoiedów, Alexander Tyrnow, Hrabia Sylvester de Broglio.

Cesarz Jmść powodowany zwyczayną sobie dobrocią, następuiące dał iey dowody uczniom Liceum Carsko-Sielskiego: wydał Naywyższy Ukaz do skarbu Państwa, na mocy którego, każdy z uczniów Liceum od czasu weyścia swoiego do służby cywilney, aź do zaięcia etatowego placu, będzie odbierał pensyią przyzwoitą swemu stopniowi, to iest Radca tytularny rubli 800, a Sekretarz kollegski 700.

Nadto J. C. M. Naymiłościwiey przeznaczyć raczył summę 10,000 rubli na pierwsze oporządzenie uczniów ubogich wychodzących z Liceum. Summa takowa zaliczaną będzie ze skarbu Państwa co trzy lata, to iest za każdym nowem wyyściem uczniów z Liceum.

Lista Officialistów Liceum Cesarskiego, którzy otrzymali dowody zadowolnienia Jego Cesarskiey Mści.

Dyrektor Rzeczywisty Radca Stanu Engelhardt, Naymiłościwiey mianowanym został Kawalerem Orderu S°. Włodzimierza 3ey. klassy.

Professrowie: Hauenschild, de Boudry, Kunicyn i Kaydanów, Kawalerami Orderu Sey. Anny 2ey. klassy.

Professorowie: Kochański i Karcow, Kawalerami Orderu S°. Włodzimierza 4ey. klassy.

Professor nauki woyskowey, Pułkownik Baron Elsner, miał szczęście otrzymać tabakierę złotą ozdobioną dyiamentami.

Guwerner Radca tytularny Czyrykow, i Doktor Assessor Kollegski Peschel, Kawalerami Orderu Sey. Anny 3ey. klassy.

Nauczyciel fechtów Valville, otrzymał pierścien z dyiamentami.

Tańcmistrz Eberhardt tabakierę złotą.

Nauczyciel muzyki Tepper de Ferguson, pierścień ozdobiony dyiamentami.

Ekonom Rejestrator Kollegski Rothast, wyniesiony do klassy 10.

Królewstwo Polskie.

Z Warszawy, 14. Czerwca.

Wypis z Protokółu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Postanowienie o korpusie górniczym.

(Dalszy ciąg.)

TYTUŁ DRUGI.

Obowiązki członków korpusu górniczego.

Art. 8. Pierwszemi obowiązkami każdego członka korpusu górniczego są: posłuszeństwo i wierność Panuiącemu, chęć służenia kraiowi, rozkrzewiania, wedle dobra służby publiczney, wiadomości i wynalazków pożytecznych i ściągaiących się do wydoskonalenia sztuki wydobywania i wyrabiania minerałów.

Art. 9. Oprócz nabytych wiadomości i zdolności, pierwszemi zaletami każdego górnika są: moc i wytrwałość w poddawaniu się przykrościom tak fizycznym iak i moralnym, odwaga i niewzruszona stałość w niebezpieczeństwach, na iakie będą wystawieni, i które przezwyciężać im będzie wypadało. W chwilach niebezpieczeństwa, kiedy kopalnia i życie górników zarówno są zagrożonemi, do Urzędników korpusu należy dawać swym podwł[illegible] przykład nieustraszoney przytomności um[illegible]

Art. 10. Każdy członek korpusu górniczego, którenby wykroczył przeciw duchowi gorliwości, porządku i troskliwości o dobro publiczne, lub przeciwko honorowi korpusu, uważanym będzie za niegodnego, aby do niego należał, i następnie zeń wyłączonym zostanie.

Art. 11. Troskliwi o zachowywanie pomiędzy sobą zgody i wzaiemney życzliwości Urzędnicy korpusu górniczego zapobiegać będą niekarności pomiędzy gornikami, piiaństwu, i wszelkim nieporządkom. Baczac o utrzymanie karności, pomienieni Urzędnicy również przestrzegać będą, aby

ich podwładnym żadna krzywda czynioną nie była, i w każdym wydarzeniu pomocy i opieki swey udzielać im będą.

Art. 12. Urzędnicy korpusu górniczego zachowywać będą względem starszych podług klassy i stopnia nad sobą urzędników przyzwoitą subordynacyą.

Art. 13. Mnieysze przestępstwa przeciw karności karane będą aresztem i karą pieniężną iak następuie:

Prości górnicy 6, 7 i 8 klassy mogą bydź karani przez właściwych Inspektorów aresztem, ktoren dłużey iak dni pięć trwać nie może, lub karą pieniężną nieprzechodzącą dwanaście złotych. Inspektor powinien w takim przypadku donieść o tém Dyrekcyi ieneralney górnictwa, która będzie mogła zatwierdzić, odpuścić lub przedłużyć karę.

Urzędnicy 3, 4 i 5 klassy mogą bydź przez Dyrekcyą jeneralną górnictwa naywięcey na pięć dni aresztowani. Dyrekcya winna będzie w podobnym przypadku zdać wydziałowi górnictwa w Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi rapport z wyłuszczeniem powodów ukarania.

Urzędnicy 2 klassy w czynney zostaiący służbie mogą bydź aresztowani na dni trzy przez Radcę Stanu Dyrektora jeneralnego górnictwa, Naczelnika korpusu górniczego.

Art. 14. Za błąd lub lekkie przewinienie Urzędnik górnictwa będzie naprzód na osobności napomnianym; w powtornym razie uchybienia, poskromionym zostanie w przytomności innych Urzędników; w przypadku zaś, gdyby takowe powtórne napomnienie nie było skutecznem, poniesie karę aresztu.

Art. 15. Wykroczenia przeciw karności i porządkowi służby pociągną za sobą zawieszenie w urzędowaniu i wstrzymanie pensyi, które to wstrzymanie wszelako nie może trwać dłużey nad miesięcy trzy, i tylko za rozkazem Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi, i na przedstawienie Radcy Stanu Dyrektora jeneralnego, naczelnika korpusu górniczego, nastąpić może.

Art. 16. Cięższe przestępstwa takie, które pociągaią za sobą uszczerbek w służbie lub krzywdę Skarbu publicznego, równie iak przestępstwa honorowi korpusu uwłaczaiące, karane będą wykreśleniem z listy korpusu górniczego, i złożeniem z urzedu.

Art. 17. Urzędnicy górnictwa podlegać będą ogólnym urządzeniom dla wszelkich innych urzędników i officyalistów cywilnych kraiowych postanowionym, wyiąwszy, w czemby szczególne zachodziło uwolnienie.

Art. 18. Każdy urzędnik górnictwa iakiego bądź stopnia odpowiedzialnym iest za wszelkie wykroczenia w urzędzie, nietylko osobiste i do naymnieyszego nadużycia zaufania ściągaiące się, lecz nawet za wszelkie oszukaństwa przez swych podwładnych popełnione, ieżeli nieprzedsięwziął natychmiast potrzebnych śrzodków do uczynienia śledztwa.

Art. 19. Żaden urzędnik użyty przy kopalniach Rządowych nie będzie mógł podeymować się innych czynności iak tych, które do urzędowania iego należą. Wyiątki w tey mierze iedynie za wyraźném pozwoleniem Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi mieć będą mogły mieysce.

Art. 20. Surowo zakazuie się wszystkim urzędnikom i officyalistom, nawet prostym górnikom i rzemieślnikom do korpusu górniczego należącym, handlować płodami kopalni, dostarczać lub przewozić przedmioty mogące się przydać w kopalniach lub fabrykach Rządowych, od iakiegobądź właścicielaby pochodziły. W ogólności, wszelakie spekulacye handlowe, pod iakiém bądź nazwaniem, są onym zabronione.

Art. 21. Żaden officyalista górniczy nie będzie mógł posiadać ani nabywać akcyi w kopalniach przez prywatne Towarzystwa wyrabianych.

Art. 22. Żaden urzędnik górnictwa, ani górnik, nie może upuszczać mieysca, gdzie swoie obowiązki pełni, ani kopalni, lub huty, przy którey iest użytym, bez zezwolenia władzy, którey iest podległym.

Art. 23. Każdy urzędnik, któryby po upłynieniu swego urlopu nie powrócił na swe mieysce, utraci swą pensyą za cały przeciąg czasu nieupoważnioney nieprzytomności, która, ieśli więcey potrwa nad miesiąc, urzędnik trzechmiesięczną utraci pensyą; ieśli zaś o więcey, niż trzy miesiące, urlop swoy przedłuży, urzędu pozbawionym zostanie.

Art. 24. Każdy urzędnik przeniesionym bydź może według uznaney potrzeby z iednego mieysca na drugie w obrębie ustanowionych dozorstw, bądź z powiększeniem pensyi, bądź nie. W tym ostatnim przypadku, koszta przeniesienia i podróży zwrócone mu będą. Kommissya Spraw Wewnętrznych i Policyi oznaczy wysokość tych wynagrodzeń, które zastosowane będą do klassy przeniesionego urzędnika.

Art. 25. Urzędnicy korpusu górniczego w

czynney służbie zostaiący, równie iak i górnicy i robotnicy przy hutach, nie będą mogli żenić się nieuzyskawszy wprzód zezwolenia od władzy przełożoney. Zezwolenia takowe odmówionemi im iednak bydź nie mogą, tylko dla ważnych przyczyn; udzielane zaś będą członkóm 8, 7 i 6 klassy przez Dyrekcyą jeneralną górnictwa, a członkóm 5, 4, 3 i 2 przez Kommissyą Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art. 26. Niebędzie wolno członkom korpusu górniczego udzielać komukolwiek bądź wiadomości statystycznych względem kopalni kraiowych, ani nawet drukować nic w tey mierze, bez poprzedniczego pozwolenia Kommissyi Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art. 27. Wszelkie gry hazardowne surowo się zakazuią w obrębie kopalni. Każdy urzędnik lub górnik, któryby wygrał pieniądze od kolegi swego, będzie aresztowanym, wygrane pieniądze wniesionemi zostaną do kassy korpusowey, a w przypadku powtórnego w tey mierze uchybienia, urzędnik czyli górnik oddalonym z korpusu zostanie.

Art. 28. Wyżsi urzędnicy górnictwa przestrzegać będą, aby żaden urzędnik niższy lub górnik nie czynił wydatków nad swóy stan, i nie wystawiał się tym sposobem na zaciągnienie długów. Dawać będą w codziennych swych wydatkach przykład porządku i oszczędności, i wymagać będą podobnegoż zachowania się od niższych urzędników, na których zapatrywać się koniecznie muszą inni officialiści i górnicy.

(*Dalszy ciąg późniey.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Włochy.

Z Rzymu, 25. *Maia.*

Przybyło do Civita - Vechia z Alexandryi dwanaście statków z zbożem. Rzecz godna uwagi, iż stolica Chrześciiańskiego swiata, ma swoie szpichlerze obfitości w Egipcie, tak iak za czasów, kiedy to Królewstwo, było prowincyią Cesarstwa Rzymskiego. Basza Egiptski sprzyia handlowi Państwa Papiezkiego.

— Castel Gondolfo przyięło teraz postać Wersalu Włoskiego; ta rezydencyia Pontyfikalna, obeymuie teraz w sobie nayznakomitsze osoby s prałatów, szlachty, i ciała prawodawczego.

Anglia.

Z Londynu, 10. *Czerwca.*

Pisma Angielskie publiczne znowu s trudnością są wpuszczane do Francyi. W *Dieppe* zabroniono czytać gazety Angielskie w Kawiarniach, a Kapitani Statków, nieprzyymuią ich także i bronią czytać wszystkim znayduiącym się na swoich Pakebotach.

— Piszą z Bath co następuie:

Kobieta nieznaioma przyszła przed dwóma miesiącami do drzwi iedney chałupy w Bristol, i pokazała na pantomimach, iż życzyłaby odpocząć na łóżku, które widziała w chałupie. Chłopi nierozumieiąc iey iezyka, donieśli o tey nadzwyczayney wizycie Damie iedney niedaleko mieszkaiącey. Powierzchowność i sposob znalezienia się nieznaiomey kobiety, uięły Damę, i wzięła ią do siebie. Nieznaioma iest pięknego wzrostu, rysy twarzy regularne i przyiemne, pogodne czoło i miły uśmiech kazdemu iey ruszeniu dodaie wdzięku; delikatne ręce każą się dorozumiewać, iż niewezwyczaione są do grubych robot. Sposob iey życia iest bardzo prosty, używa samych tylko pokarmów roślinnych, które sama przyprawia, a nie piie nic oprócz wody. Ochędóstwo iest iey żywiołem, i w przytomności męszczyzn niezmiernie iest skromną i boiaźliwą. Postrzegła leżący pałasz i pugiнał, i z dziwną zręcznością wyrabiała niemi obiema rękoma na sposob Indyyski. Lubi niezmiernie pływać, z wielką zręcznością pisze od lewey do prawey ręki na sposob pisma naszego; lecz zaraz postrzegłszy pióra pokazała znakami, iż w iey kraiu nikt iescze nieużywa piór do pisania. Ludzie nayбiegleysi w ięzykach wschodnich niemogli zrozumieć iey mowy. Rozumieią, iż nieznaioma iest z iednego z statków Barbaryyskich, krążacych od nieiakiego czasu koło brzegów naszych. Sama nawet ile można zrozumieć, okazywała przez znaki, iż się znaydowała na statku, lecz bedąc tam zle traktowaną, rzuciła się w morze i szczęśliwie przypłynęła do brzegu.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

— Listy z Barcellony donoszą, iż prozba podana Królowi o przebaczenie Jenerałowi *Lassy* i wszystkim iego wspólnikom, podpisana iest przez trzy tysiące górą Katalończyków.

Kurs Peterzburgski pieniędzy. Czerwca 23. dnia 1817.	Assygnac.		Srebrne.	
	Rble.	Kop.	Rble.	Kop.
Dukat Hollanderski	10	95	—	—
Rubel srebrny	3	84	—	—
Assygnata storublowa . . .	—	—	26	—

W St. Peterzburgu, w Drukarni Karola Kraya.